

Lausunto

19.09.2023

Asia: VN/10314/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi varainsiirtoverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä elinkeinotulon verottamisesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Varainsiirtoverolakia ehdotetaan esitysluonnoksessa muutettavaksi väliaikaisesti siten, että varainsiirtoveroa ei olisi lain 43 a §:n mukaan suoritettava, kun kunta tai niin sanottu vapaaehtoinen sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen kuntayhtymä viimeistään vuoden 2030 loppuun mennessä luovuttaa järjestämänsä sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen käytössä olleen hyvinvointialueelle vuokraamansa kiinteistön tai toimitilojen hallintaan oikeuttavat osakkeet omistamalleen yhtiölle sen osakkeita vastaan. Kunnat ovat veloitettuja vuokraustoiminnan yhtiöittämiseen tilanteesta riippuen joko sote-uudistuksen siirtymäajan jälkeen tai viimeistään kuntilojen vuokraamisen olosuhteissa tapahtuu muutoksia. Vastaava määräaikainen varainsiirtoverovapaus oli voimassa myös vanhan kuntalain yhtiöittämisvelvollisuutta koskeneiden muutosten voimaantullessa.

Veronmaksajain Keskusliitto pitää esitystä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kiinteistöjen ja toimitilojen yhtiöittäisiin liittyvästä määräaikaisesta verovapaudesta kannatettavana. Esitysluonnoksen sisällössä ei tältä osin ole huomautettavaa.

Liiketoimintasiirrossa tapahtuvan kiinteistön tai arvopaperin luovutuksen varainsiirtoverovapautta koskevasta säännöksestä ehdotetaan esitysluonnoksessa poistettavaksi vaatimus siitä, että luovutuksen tulee tapahtua toimintaa jatkamaan perustetulle yhtiölle. Varainsiirtoverotuksen liiketoimintasiirtoa koskeva sääntely on tässä eronnut elinkeinoverolain liiketoimintasiirron veroneutraalin kohtelun edellytyksistä. Elinkeinoverolain 52 d §:n mukaan liiketoimintasiirto voi olla veroneutraali myös silloin, kun siirto tehdään jo toimivaan yhtiöön.

Elinkeinoverolaista poikkeava varainsiirtoverotuksen sääntely on johtanut siihen, että varainsiirtoverolta välttymiseksi on liiketoimintasiirtoa varten saatettu joutua perustamaan uusi yhtiö, joka on sittemmin fuusioitu olemassa olevaan osakeyhtiöön. Sääntelyiden yhdenmukaistaminen mahdollistaisi myös esitysluonnoksessa ehdotetun mukaisesti nykyisestä palautusmenettelystä luopumisen.

Veronmaksajain Keskusliitto pitää esitysluonnosta varainsiirtoverolain 43 §:n muuttamisesta kannatettavana. Muutos lisäisi verojärjestelmämme johdonmukaisuutta, helpottaisi yritysjärjestelyitä ja vähentäisi verovelvollisten tarpeetonta hallinnollista taakkaa.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan varainsiirtoverolain 17 §:n arvopaperin määritelmää muutettavaksi siten, että arvopaperilla tarkoitetaan myös arvopaperin luovutuksen yhteydessä luovutettua lainasaamista, kun suoritus lainasaamisesta tulee arvopaperin luovuttajan hyväksi. Esityksen taustalla on korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu KHO 2019:121. Ratkaisun mukaan voimassa olevaa varainsiirtoverolain 20 §:n 1 momenttia on tulkittava niin, ettei varainsiirtoveron perusteeseen voida lukea vastiketta sellaisista kohdeyhtiöltä olevista osakaslainasaatavista, jotka ostaja ostaa kohdeyhtiön osakkeiden oston yhteydessä myyjiltä. Varainsiirtoveron suorittamisvelvollisuus riippuu nykysääntelyn mukaan näin ollen siitä, sitoutuuko ostaja lainasaatavan vastattavaksi ottamiseen varsinaisen osakekaupan ehtona vai tehdäänkö saatavista muodollisesti erillinen kauppa.

Esitys arvopaperin luovutuksen yhteydessä luovutettujen lainasaamisten lukemisesta varainsiirtoveropohjaan on sinällään ymmärrettävä. Lainasaamisten määrittelemisen arvopapereiksi varainsiirtoverotuksen tarpeita varten on kuitenkin keinotekoisia ja tarpeettoman monimutkainen tapa ehdotetun muutoksen toteuttamiseksi. Lain 17 §:ään ehdotettu muutos on lisäksi sanamuodoltaan niin laava, ettei siitä saa selvyttä, missä kaikissa tilanteissa lainasaamisten luovutukset voisivat tulla varainsiirtoveron piiriin. Esitysluonnoksen perustelut eivät myöskään avaa tilanteita riittävällä tarkkuudella. Epäselväksi jää esimerkiksi se, millainen ajallinen yhteys arvopaperin ja saatavan luovutuksen välillä tulee olla, onko saatavan luonteella merkitystä veron perusteeseen laskemisen kannalta, miten laajasti suorituksen voidaan välillisesti katsoa kertyvän arvopaperin luovuttajan hyväksi tai luetaanko veron perusteeseen myös vastikkeettomien luovutusten yhteydessä vastiketta vastaan luovutetut saatavat.

Todettakoon lisäksi, että verojärjestelmän yhdenmukaisuus ja toisaalta lainsäädännön ymmärrettävyys kärsivät, mitä kauemmas varainsiirtoverotuksen arvopaperin määritelmä kehittyy siitä, mitä arvopaperilla arvopaperimarkkinalainsäädännössä ja toisaalta tuloverotuksessa tarkoitetaan. Perusteluihin tulisi vähintäänkin lisätä maininta, ettei nyt toteutettavilla muutoksilla arvopaperin määritelmään varainsiirtoverotuksessa ole vaikutusta arvopaperin käsitteen tulkintaan tuloverotuksessa. Arvopaperin käsitettä ei tuloverolaissa ole erikseen määritelty eikä nyt toteutettava muutos saa aiheuttaa lisäepäselvyyksiä tuloverotuksen jo valmiiksi epäselvään arvopaperin käsitteeseen.

Jatkovalmistelussa on syytä arvioida, olisiko arvopaperin luovutuksen yhteydessä luovutetut lainasaatavat luettavissa varainsiirtoveropohjaan jollain muulla tavoin kuin arvopaperin määritelmää keinotekoisesti laajentamalla, kuten esimerkiksi lukemalla nämä saatavat erikseen varainsiirtoverolain 20 §:n 1 momentissa veron perusteeseen. Myös veron perusteeseen luettavat saatavat on tässä yhteydessä määriteltävä nyt esitettyä yksityiskohtaisemmin.

Jos esitys päädytään antamaan esitysluonnoksen mukaisesti varainsiirtoverolain 17 §:n arvopaperin määritelmää muuttaen, on jatkovalmistelussa säännöksen sanamuotoa ja perusteluita vielä tarkennettava ja määriteltävä tarkemmin, millaista yhteyttä arvopaperin ja lainasaatavan luovutuksilta edellytetään, jotta lainasaatava luetaan veron perusteeseen.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan varainsiirtoverolakiin otettavaksi säännökset arvopapereina tapahtuvaan voitonjakoon sovellettavasta käännetystä verovelvollisuudesta sekä tarkistettaisiin verovelvollisuutta osakeyhtiölain mukaisessa vähemmistöosakkeiden lunastusmenettelyssä.

Veronmaksajain Keskusliitolla ei ole huomautettavaa esitysluonnoksen sisällöstä tältä osin.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan Elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia muutettavaksi väliaikaisesti ottamalla lakiin säännös kunnan ja kuntayhtymän hyvinvointialueille vuokraamien, vastaanottavalle yhtiölle siirtyvien kunnan tuloverotuksessa verovapaan toiminnan käytössä olevien toimitilojen ja muun omaisuuden hankintamenon määräytymisestä vastaanottavassa yhtiössä.

Ehdotus on perusteltu eikä Veronmaksajain Keskusliitolla ole huomautettavaa esitysluonnoksen sisällöstä tältä osin.

Malinen Kati
Veronmaksajain Keskusliitto ry